

"มด" สัตว์จิวแต่เจ้า ?

มดเป็นแมลงในวงศ์ Formicidae อันดับ Hymenoptera แมลงมีการสร้างรังเป็นอาณาจักรขนาดใหญ่ บางรังมีจำนวนมากถึงล้านตัว มีการแบ่งวรรณะกันทำหน้าที่คือ วรรณะมดงานเป็นมด เพศเมียเป็นหมัน ทำหน้าที่หาอาหาร สร้างและซ่อมแซมรัง ปกป้องรังจากศัตรู ดูแลตัวอ่อน และงานอื่น ๆ ทั่วไป เป็นวรรณะที่พบได้มากที่สุด วรรณะสีบพันธุ์เป็นมดเพศผู้และราชินีเพศเมีย มีหน้าที่สืบพันธุ์ มดเป็นสัตว์ในวงศ์ Formicidae จึงสามารถผลิตกรรมดหรือกระดฟอร์มิกซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของสัตว์ในวงศ์นี้ได้

เห็นมดตัวจิว ๆ อย่างนี้ แต่รู้หรือไม่ว่ามดมีความพิเศษหลายอย่าง

มดเป็นสัตว์นักชุดเจ้าโดยธรรมชาติ มันสามารถทำได้หลายหน้าที่ทั้งขันย้าย ตัดชิ้นส่วน ปรับพื้นผิวเพื่อให้เหมาะสมแก่การสร้างอาณาจักรอันยิ่งใหญ่ โดยใช้ขากรรไกร ขา และหนวดในการแต่งทรงดินหรือทรายให้เป็นก้อนกลมเล็กคล้ายลูกบอล แล้วค่อย ๆ ลำเลียงขึ้นไปยังพื้นผิดดิน สร้างเป็นเนินรังมดขึ้นมา

มดเป็นสัตว์จอมพลัง เพราะมันสามารถยกของหนักมากกว่าน้ำหนักตัวของมันได้ถึง ๕๐ เท่า !!

ใครว่าเจ็บนิดเดียวเหมือนมดกด? มดกระสุน (Bullet Ant) เป็นแมลงที่ต่อยเจ็บที่สุดในโลก ความสามารถในการต่อยของมันทำให้รู้สึกเจ็บปวดกับถูกกระสุนปืนยิง ซึ่งทำให้เราทนทุกข์ทรมานอยู่ร้าว ๆ ๒๔ ชั่วโมง

มดเปรียบเสมือนเป็นตู้เก็บอาหาร มดน้ำผึ้ง (Honey Ant) สามารถจัดเก็บอาหารสำรองไว้ในรูปของอาหารเหลวและน้ำ詹กระทั้งส่วนท้ายที่เป็นห้องของตัวมดจะขยายออกไปเท่ากับเมล็ดถั่วที่เดียว

ทำไมมดชอบจูบกัน ที่เรามักจะเห็นมดจูบกันอยู่บ่อย ๆ นั้น แท้จริงแล้วพวกมันกำลังสื้อสารกันด้วยหนวดต่างหาก เมื่อเพื่อนมดตัวหนึ่งทิ้งก็จะเอาหนวดไปเคาะที่แก้มของมดงานที่ออกหาอาหาร มดงานก็จะปล่อยอาหารที่เก็บไว้ที่กระเพาะหน้าอกมาแบ่งให้เพื่อน ๆ ส่วนในกระเพาะหลังเก็บอาหารไว้กินเอง

มดมีกลิ่นหัศจรรย์ มันมีกลิ่นพิเศษเฉพาะตัวที่ผลิตขึ้นมาเอง ในทางวิทยาศาสตร์บอกว่ากลิ่นนี้เป็นสารเคมีของฟิโรโมนชนิดหนึ่งเรียกว่า "ฟิโรโมน" ซึ่งเป็นสารเคมีที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารและบอกทางกัน เมื่อมดตัวหนึ่งพบอาหาร มันจะปล่อยกลิ่นออกมายกปลายท้อง และระหว่างที่เดินกลับรังก็จะใช้ส่วนท้องแตะทางเดินไปตลอดทาง เพื่อแจ้งข่าวให้เพื่อนมดด้วยกันรู้ถึงแหล่งอาหาร เมื่อมดตัวอื่น ๆ ได้กลิ่น ก็จะเดินตามกันเป็นແ贯เพื่อกินและขนอาหารกลับรัง ถ้ายังมีอาหารเหลืออยู่ ในระหว่างขนอาหารกลับ มันก็จะปล่อยฟิโรโมนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ถ้าอาหารหมดแล้ว มดก็จะไม่กลับไปที่แหล่งอาหารนั้นอีก นอกจากนี้ มดยังปล่อยฟิโรโมนเพื่อเตือนภัยกับสมาชิกในกลุ่ม เมื่อได้รับอันตราย มดก็จะปล่อยฟิโรโมนออกมายกมือก็จะมาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มและมีปฏิกริยาโต้ตอบกับผู้บุกรุกทันที

มดเป็นผู้เสียสละ มดคันไฟสามารถหากำตัวกันเป็นแพ เมื่อเกิดน้ำท่วมขึ้น มดบางส่วนจะเสียสละตัวเองทำตัวเป็นแพเมื่อชีวิตให้มดตัวอื่นขึ้นไปอยู่ด้านบนเพื่อหนีภัยน้ำท่วม ถึงแม้ตัวเองจะต้องจมน้ำตาย มดจะใช้เวลาเพียงไม่นานเพื่อสร้างแพขึ้นมา โดยใช้ขากรรไกรและขาขี้ดเกาะกันไว้ เรียกว่า "แพมด" มีลักษณะคล้ายแพนเค้ก ฐานล่างของแพประกอบด้วยมดประมาณครึ่งหนึ่งของทั้งรัง พวkmันจะจมอยู่ใต้น้ำ และจะเกาะตัวกันอย่างหนาแน่น เพื่อพยุงน้ำหนักของมดตัวอื่น ๆ ที่อยู่ด้านบน ซึ่งได้แก่งมดที่มีหน้าที่ต่างๆ ตัวอ่อน และราชินีมด ซึ่งทั้งหมดเปรียบเสมือนผู้โดยสาร บางรังที่มีประชากรหลายแสนตัวอาจสร้างแพได้ใหญ่กว่าครึ่งเมตร และสามารถอยู่บนน้ำอยู่ได้หลายอาทิตย์หรือเป็นเดือน จนกว่าจะเจอแผ่นดินที่สามารถสร้างรังใหม่ได้ แพของมดคันไฟปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ มดทุกตัวสามารถลับทิ่มกันได้ มดที่อยู่ด้านล่างอาจขึ้นไปด้านบน และมดด้านบนก็สามารถลงไปด้านล่างได้อย่างรวดเร็ว ในกรณีที่สมาชิกสูญหายไปกับกระแสน้ำหรือถูกปลา กิน